

UITVOERINGSAFSPRAKEN BEGELEIDING CLIËNTEN BINNEN DE “CONTINGENTREGELING BIJZONDERE DOELGROEPEN”

Inleiding

De regio Holland Rijnland kent sinds 2005 een regeling voor de Huisvesting van Bijzondere Doelgroepen, de zogenaamde “contingentregeling voor bijzondere doelgroepen”. Deze bijzondere doelgroepen zijn (uitstromende) cliënten van intramurale zorginstellingen, die volgens de afspraken in de contingentregeling als tussenfase naar volledig zelfstandig wonen, een woning op basis van een driepartijenovereenkomst krijgen aangeboden. Bij een geslaagd traject kan vervolgens een zelfstandige huurovereenkomst gesloten worden.

De drie partijen die een overeenkomst sluiten zijn: de cliënt, de zorginstelling en de woningcorporatie. In essentie is deze overeenkomst bedoeld om te borgen dat deze stap naar volledig zelfstandig wonen slaagt en geen van de partijen (cliënt, zorginstelling, corporatie) nadeel of schade toebrengt. In de huidige afspraken is daarom ook sprake van een verplicht begeleidingstraject van 2 jaar, qua zwaarte passend bij de noodzaak/behoefte van de cliënt. Indien een cliënt zich niet aan de begeleidingsafspraken houdt, overlast veroorzaakt of bijvoorbeeld schade aan de woning toebrengt, kan dit leiden tot beëindiging van deze tussenstap naar volledig zelfstandig wonen en terugval van de cliënt naar (kostbare) zwaardere zorg.

Als gevolg van de decentralisaties van begeleidingstaken van de AWBZ naar de WMO geldt voor een aantal van de tot de contingentregeling toegelaten instellingen (zie voor de volledige lijst bijlage 1), dat er in de uitvoering sprake is van een nieuwe partij: de gemeente. De gemeente is namelijk voor een aantal partijen de indicatiesteller en bekostiger van begeleidingstrajecten geworden (waar dit tot 2015 door de AWBZ werd gefinancierd).

Deze nieuwe situatie levert een aantal knelpunten op:

- 1) Met de nieuwe rol van de gemeente is de 2 jaar zorg die verbonden is aan de contingentwoningen plotseling niet meer vanzelfsprekend. In theorie zou een cliënt zonder zorg kunnen komen te zitten, omdat de zorg niet tijdig is aangevraagd, omdat de gemeente de aanvraag inhoudelijk afwijst of omdat de gemeente geen contract heeft met de begeleidende zorgaanbieder (voor dit laatste, zie punt 2).
- 2) Niet alle gemeenten hebben met alle organisaties die deelnemen aan de contingentregeling een contract gesloten voor het bieden van begeleiding. Cliënten hebben echter het recht een voorkeur van woonplaats aan te geven. Ook kunnen er vanuit de zorgpartij zwaarwegende redenen zijn om een cliënt in een bepaalde gemeente te willen huisvesten,.
- 3) Het verkrijgen van een woning is gekoppeld aan de intramurale zorgaanbieder waarbij de cliënt in zorg was. De cliënt doet immers een beroep op 1 van de woningen die de zorgpartij toegewezen heeft gekregen door de woningcorporaties. De cliënt is in de nieuwe woonsituatie verplicht om begeleiding van deze aanbieder af te nemen. Binnen de WMO bestaat er echter keuzevrijheid voor cliënten.

Voor het oplossen van deze knelpunten is het zaak om nieuwe uitvoeringsafspraken vast te stellen. Het betreft immers een kleine maar zeer kwetsbare cliëntengroep van zo'n 130 mensen per jaar (regionaal), waarvoor de uitstroom uit intramurale voorzieningen gegarandeerd moet blijven. De nieuwe situatie (gemeentelijke rol vanuit de WMO) vraagt om gewijzigde uitvoeringsafspraken op o.a. het gebied van aanvraagtermijnen, behandeling, keuzevrijheid en gemeentelijke afspraken met alle aan de regeling deelnemende zorgpartijen.

De werkgroep OGGZ vraagt het PHO in te stemmen met het regionaal invoeren van de hieronder uitgewerkte uitvoeringsafspraken.

Gewijzigde uitvoering

Om de uiteindelijke doelen van de afspraken rondom de huisvesting van Bijzondere Doelgroepen ook na de decentralisatie van de begeleidingsfunctie (voor een aantal van de begeleidende instellingen) naar de WMO te blijven borgen, dienen uitvoeringsinstructies te worden vastgesteld die aansluiten op de nieuwe rol van de gemeente als indicatiesteller/financierder.

Hieronder is de beoogde nieuwe procedure uitgewerkt.

- 1) De melding voor een indicatie begeleiding kent een periode van 8 weken. De melding zal bij de gemeente moeten worden neergelegd door zorgpartij en cliënt. Op het meldingsformulier zal de term “spoed” moeten worden gezet. Zorgpartijen nemen bij twijfel over de voortgang contact op met de gemeente om de stand van zaken rondom de melding te bespreken.
Een dergelijke melding voor een indicatie begeleiding (op grond van de WMO) voor een cliënt die in een contingentwoning gaat wonen, wordt door de gemeente met spoed in behandeling genomen. Doel is de indicatie rond te hebben op het moment van plaatsing. De afspraken over “verplichte” begeleiding zoals bedoeld in de contingentafspraken met de corporaties zijn in principe leidend bij de toekenning. Via maatwerk wordt bekeken hoe lang en zwaar de begeleiding in eerste instantie zal worden ingezet. De plaatsende organisatie is samen met de cliënt de aanvrager en stelt mede het persoonlijk begeleidingsplan op. Deze organisatie kent de begeleidingsbehoefte van de cliënt immers het best. De cliënt voert het aanvraaggesprek dus niet zelfstandig, maar met een vertegenwoordiger van de zorgorganisatie.
- 2) In principe is de plaatsende instelling ook de begeleidende instelling. Alle begeleidende instellingen die onder de WMO-financiering vallen, dienen door een gemeente waar een woning aangeboden wordt ook te worden gecontracteerd voor WMO-begeleiding. Dit geldt dus niet voor de Reclassering ivm de bijbehorende justitiële route en indicatie en in voorkomende gevallen bij de GGZ wanneer gefinancierd wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg.
- 3) Cliënten die geplaatst worden vanuit de Maatschappelijke Opvang (MO) worden het eerste halfjaar (vooralsnog, tot evaluatie van deze regionale afspraken eind 2015) begeleid vanuit de MO-middelen van de centrumgemeente (vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst met De Binnenvest).
- 4) Bij herindicatie kan op basis van geboekte vooruitgang in de gestelde eisen/doelen in het begeleidingsplan, in overleg met de begeleidende instelling de indicatie voor begeleiding worden bijgesteld. De corporatie wordt van de gewijzigde afspraken of van beëindiging van het traject in een tijdig stadium geïnformeerd. De periode van twee jaar blijft bestaan als onderliggende waarborg om op terug te vallen voor corporaties als er na afsluiting van een begeleidingstraject problemen ontstaan.
- 5) Indien in goed overleg blijkt dat cliënt op enig moment om welke reden dan ook beter kan overgaan naar een andere begeleidende instelling, dan wordt voor een “warme overdracht” gezorgd. Bij cliënten in een contingentwoning worden dan afspraken gemaakt, wie de vinger aan de pols houdt en wie aanspreekpunt is voor de corporaties.
- 6) Corporaties kunnen bij woonklachten, gedurende twee jaar, altijd bij de begeleidende instelling terecht indien er zich nieuwe problemen met de geplaatste cliënt voordoen.
- 7) T.a.v. keuzevrijheid geldt in het geval van plaatsing in een contingentwoning dat dit een bijzondere plaatsing is. Cliënten krijgen voorrang op andere groepen bij de toewijzing van een woning. Vaak is sprake van een “laatste kans” op zelfstandigheid en volledige participatie. Zowel voor de cliënt, als voor de begeleidende instelling en de corporatie is er een groot belang om een dergelijke plaatsing te laten slagen. In het licht van dit belang gaan de afspraken over begeleiding (als waarborg) voor op de keuzevrijheid in de WMO (Vgl. de bevoegdheden van het college t.a.v. toekennen PGB in art 2.3.6, lid 2). De

keuzevrijheid blijft uiteraard bestaan. Dwz dat elke cliënt mag kiezen wie hem begeleidt. Maar aan het gebruik van een contingentwoning zitten in het kader van bemoeizorg speciale voorwaarden verbonden. Een daarvan is begeleiding vanuit de intramurale zorginstelling. Als een cliënt van zorginstelling A gebruik wil maken van de contingentregeling en dus van een woning uit het contingent van zorginstelling A, dan zal daar ook begeleiding vanuit zorginstelling A aan vastzitten. Als de cliënt wil uitstromen en over wil stappen naar instelling B, dan zal dat betekenen dat er geen beroep kan worden gedaan op een woning van zorginstelling A.

Voor de volledigheid zij gemeld dat in het licht van de recente evaluatie over het functioneren van de regeling nog de volgende werkafspraken zijn gemaakt t.a.v. matching en beter gebruik van het contingent aan beschikbaar gestelde woningen:

- 1) Er wordt gewerkt met halfjaarlijkse evaluaties, i.p.v. jaarlijkse. Ook na het eerste halfjaar kan op basis van verwacht gebruik met wederzijdse instemming geschoven worden tussen instellingen.
- 2) Indien door bijzondere omstandigheden (terugval van de cliënt bijvoorbeeld) een woning die aangeboden is op basis van een specifiek cliëntzoekprofiel niet kan worden benut door instelling A, dan kan deze woning overgedragen worden aan:
 - 1) allereerst een andere qua profiel passende cliënt binnen instelling A. En zo niet:
 - 2) aan instelling B, als deze instelling een cliënt heeft die klaar is voor uitstroom en qua profiel ook in de woning past.
Hiermee kan ondergebruik worden voorkomen.
- 3) Toegelaten instellingen streven naar het instellen van een waarborgfonds om de corporaties te kunnen vergoeden voor gedeelde huurinkomsten als gevolg van plaatsingsproblematiek, zoals bijvoorbeeld onder 2 genoemd.

Kanttekeningen/risico's:

Bij de huidige bij de contingentregeling betrokken gemeenten wordt gewerkt met het model van bestuurlijk contracteren. Binnen dat model is het mogelijk alle begeleidende instellingen te contracteren, zodat de afgesproken begeleiding kan plaatsvinden. De beoogde aansluiting van de Rijnstreek vraagt om aparte bespreking van deze begeleidingsafpraak. De wijze van aanbesteding verschilt en vraagt mogelijk om aangepast maatwerk in de Rijnstreekgemeenten die de geest van deze uitvoeringsinstructie borgt.

Financiën:

De essentie is dat een kleine groep cliënten uit zorginstellingen bij een traject naar zelfstandig wonen, begeleid zullen moeten worden en dat deze begeleiding kosten met zich mee zal brengen in WMO-verband. Deze kosten zijn voor de gemeente waar een cliënt in een contingentwoning wordt geplaatst.

Planning:

Deze concept- uitvoeringsinstructie is voorgelegd aan het Algemeen Overleg Zorg en Welzijn en aan de teamleiders zorg. Op 17 juni zal deze ter vaststelling aan het PHO Sociale Agenda worden voorgelegd. Daarna zal overleg plaatsvinden met de zorgpartijen en corporaties, alvorens een definitieve versie zal worden vastgesteld.

Na vaststelling zal de uitvoeringsinstructie in alle betrokken gemeenten met de indicatiestellers (SWT's) te worden gedeeld ook dienen cliëntenorganisaties te worden geïnformeerd.

Bijlagen:

Bijlage 1: Overzicht van de tot de contingentregeling toegelaten instellingen

Bijlage 1

Toegelaten instellingen

De toegelaten (begeleidende) instellingen in 2015 zijn:

Instelling	Doelgroep
De Binnenvest	Daklozen
Brijder	Verslaafden
De Brug	Verslaafden
Cardea/Werhotel	Kinderen en ouders en kwetsbare jongeren
Exodus	Ex-gedetineerden
Gemiva/SVG	Gehandicapten
De Haardstee	Verstandelijk gehandicapten
's Heerenloo	Verstandelijk gehandicapten
Ipse de Bruggen	Verstandelijk gehandicapten
Kocon	Alcohol- en drugsverslaafden
MEE	Gehandicapten
Philadelphia	Zorgbehoevenden
Raamwerk	Gehandicapten
Reclassering NL	Ex-gedetineerden
GGZ/Rivierduinen	Psychiatrische patiënten
Rosa Manus	Slachtoffers huiselijk geweld
Zorggroep Soeverein	Psychiatrische beperking
Werklokaal	Kwetsbare jongeren

N.B. Mogelijk komen hier door aansluiting van De Rijnstreek nog instellingen bij